

Goldstein Imre
Verdeső szárnyak
Parki bohózat hét képben

Pártos Gézának

© Goldstein Imre, 1979, 2000

Szereplők

JÁKOV

JORÁM

CHAVA

PRÓFÉTA

FOGOLY

TISZT

ÓR

Színhely:

Egy park valahol Európában

Szerzői javaslat

amit nem kötelező elfogadni:

Mind a hét szerepet két színész és egy színésznő játssza; lehetnek nagyon fiatalok; főleg kalapokkal és félmaszkokkal jelezzék színpadi korukat úgy, hogy arcuk kalappal és maszkkal öregített felső része állandó ellentétben álljon a fiatalos állakkal és szájakkal.

1. kép

(Két pad a parkban. Első Pad párhuzamos a proscéniummal, a Második 45 fokos szögben áll hozzá. JÁKOV, egy öreg ember, az Első Padon ül, galambokat etet. Be: JORÁM, egy másik öreg ember.)

JORÁM

Kenyér? *(Nincs válasz)* Kalács? *(Nincs válasz)* Szabad? *(Nincs válasz)* Ha nincs kifogása, le szeretnék... *(Már majdnem leül, mikor JÁKOV észreveszi és int, hogy menjen a másik oldalra)* Mi a baj?

JÁKOV

(Egyik fülére mutat) Ezen nem hallok.

JORÁM

Értem. *(Átmegy a másik oldalra és lassan leül)*

JÁKOV

Az én padom.

JORÁM

Ja, akkor hát... én el is... *(Feláll)*

JÁKOV

Nem, engem nem zavar. Csak úgy mondtam, hogy az enyém... *(JORÁM ismét leül)*

JORÁM

Szereti a galambokat?

JÁKOV

A galambokat?

JORÁM

Igen, mert látom, friss kenyérrel eteti őket.

JÁKOV

Jaa? Már hogy szeretem-e etetni őket? Azt igen.

JORÁM

Én is. *(Zakója zsebébe nyúl)*

JÁKOV

Maga is?

JORÁM

Morzsa; mindig van a zsebembe'. *(Szünet. Mindketten etetik a galambokat)* Szép erre.

JÁKOV

Hát igen, szépnek szép.

JORÁM

Friss levegő.

JÁKOV

Igen. Árnyék is van bőven.

JORÁM

Aha. Valóban kellemes.

JÁKOV

Itt dolgoztam.

JORÁM

Hol, itt?

JÁKOV

Itt, a parkban. Enyém volt az egész.

JORÁM

A magáé? Az egész park?

JÁKOV

Már nyugdíjban vagyok.

JORÁM

A parkból ment nyugdíjba?

JÁKOV

Meg az utcákból is; azokat is én tartottam tisztán.

JORÁM

Érttem.

JÁKOV

És nem csak itt, az egész környéken.

JORÁM

Komoly munka.

JÁKOV

Megöregedtem.

JORÁM

Nyugdíjból él.

JÁKOV

Valahogy úgy.

JORÁM

Szép, csendes hely.

JÁKOV

Én nem hallok olyan jól.

JORÁM

Tehát utcaseprő volt, ugye?

JÁKOV

Az... Hatvan év.

JORÁM

Egy élet.

JÁKOV

Az ám.

JORÁM

Sok piszok, szemét.

JÁKOV

Épp elég.

JORÁM

Ma már a gépek.

JÁKOV

Nem elég alaposak.

JORÁM

Igaz.

JÁKOV

Így van ez mindennel.

JORÁM

De azért több a piszok.

JÁKOV

Mit lehet tenni? Több az ember.

JORÁM

És végül mi lesz?

JÁKOV

Semmi. Ami volt.

JORÁM

Elfogyott a morzsám.

JÁKOV

Vegye ezt a karéjt.

JORÁM

És maga?

JÁKOV

Mára elég volt.

JORÁM
Hát elég kövérek, az igaz.

JÁKOV
Mindennap etetem őket.

JORÁM
Nagyon szép magától.

JÁKOV
Nem olyan szép.

JORÁM
Már m'ért nem?

JÁKOV
Megeszem őket.

JORÁM
A galambokat??

JÁKOV
Mindig a legkövérebbet.

JORÁM
Hogy fogja meg... csak nem lövi le őket...?

JÁKOV
Menjen már! És egyszerre csak egyet.

JORÁM
De hogyan?...

JÁKOV
Nem valami okos teremtés. Besétál a kezem közé.

JORÁM
De m'ért galambokat?

JÁKOV
Megkedveltem az ízüket.

JORÁM
Nincs pénze?

JÁKOV
Ételre elég. És magának?

JORÁM
Megjárja.

JÁKOV
Még dolgozik.

JORÁM
Nem rendszeresen.

JÁKOV
Szintén nyugdíjas?

JORÁM
Valahogy úgy.

JÁKOV
És élvezi legalább?

JORÁM
Ki lehet bírni.

JÁKOV
Értem... Nem nagyon izgalmas, mi?

JORÁM
Maga szerette a munkáját.

JÁKOV
De még hogy! Egy tiszta utca az nem kutya.

JORÁM
De hamar bepiszkolódik.

JÁKOV
Az tartja az embert mozgásba .

JORÁM
Az is igaz.

JÁKOV

Nekem eliheti. Kellemes, barátságos...

JORÁM

Az utca?

JÁKOV

Igen. Él, lélegzik; tiszta, koszos, tiszta, koszos, állandóan változik.

JORÁM

Se vége, se hossza.

JÁKOV

Úgy ám, pontosan.

JORÁM

Sose lett elege belőle?

JÁKOV

A tisztításból?

JORÁM

A mások piszkából.

JÁKOV

Csak piszok, meg szemét. Mindegy, hogy kié.

JORÁM

Család?

JÁKOV

Mindenki meghalt.

JORÁM

Részvétem...

JÁKOV

A magáé?

JORÁM

Mind élnek.

JÁKOV

Adjon hálát az Istennek.

JORÁM

Igen. Az Istennek.

JÁKOV

De azért egy pad, az mégiscsak egy pad.

JORÁM

Nem vitatom.

JÁKOV

Ez az enyém.

JORÁM

Már mondta.

JÁKOV

Ja, elfelejtettem. Az utóbbi időben sokat felejték.

JORÁM

Nincs mit panaszkodnia.

JÁKOV

Köszönöm, hogy mondja.

JORÁM

Ne is említse.

JÁKOV

És egyáltalán, maga kedveli a galambokat?

JORÁM

Így nézegetni?

JÁKOV

Mért kérdi, hogy nézegetni; talán evett már galambot valaha?

2. kép

(A FOGOLY, aki talán JÁKOV, a Második Padon ül és várakozik. Be: TISZT és ÓR, akik CHAVA meg JORÁM lehetnek. Az ÓR kezében egy fadoboz.)

TISZT
Ez melyik?

ÓR
59042-es.

TISZT
Speciális kvalifikációja?

ÓR
Megmagyarázhatatlanul egészséges fogak.

TISZT
Kiváló! Éhezés tartama?

ÓR
Hét és fél nap.

TISZT
Wunderbar! Hát akkor evésre készen vagyunk, ugyebár? (FOGOLY csak nézi a TISZTet, aki megismétli a kérdést, amire a FOGOLY bólint) Ausgezeichnet! Adja oda neki. (A fadobozból az ÓR kivesz egy élő galambot, melynek egyik lábáról hosszú zsineg

lóg. A zsineg szabad végét az ÓR a FOGOLY csuklójára köti) Egy igazi csemege, barátom! Bon appétit! Pontosan tíz perc áll rendelkezésére. Ne feledjük, csak egyikük fog élve távozni: vagy maga, vagy a galamb. Ajánlom: egye meg. Azt akarjuk, hogy megmaradjanak ép és egészséges fogai. Még sok mindent várunk tőlük. (TISZT és ÓR el)

(Egyedül a galambbal, a FOGOLY elborzad az előtte álló alternatíváktól: élő madarat enni, vagy előbb pusztá kézzel megölni és nyersen megenni – vagy meghalni. Nagy szárnyverdesés közepette, a zsineggel néhányszor magához húzza a galambot, de nem tudja magát rávenni, hogy megölje – vagy beleharapjon. Végül is hagyja, hogy a galamb olyan messzire elszálljon vagy menjen, amennyire a zsineg engedi, míg ő kétségbeesetten magába roskad. A háttérből előtűnik, és a színen lassan átsétál, vagy ha lehet, átrepül, egy emberi alak, aki talán JORÁM, és röptében-mentében óvatosan eloldja és magával viszi a galambot.)

3. kép

(JÁKOV és JORÁM az Első Padon, mint az 1. képben.)

JÁKOV

És maga élvezte a munkáját?

JORÁM

Néha igen.

JÁKOV

Mi is volt maga?

JORÁM

Még mindig is vagyok.

JÁKOV

Igen, úgy értem, még mindig, de hát mi?

JORÁM

Próféta.

JÁKOV

Micsoda?

JORÁM

Az egy ilyen elavult foglalkozás. Pró-fé-ta.

JÁKOV

Azt jól hallottam: próféta. Na. De mit csinál?

JORÁM

Sajnálom, de csak hasztalan dolgokat.

JÁKOV

Az nem olyan ritka. De például mit?

JORÁM

Hát, mondjuk, a sivatagi szélnek segíték fújni.

JÁKOV

Energia-szakértő, ugye? Az ma nagyon megy.

JORÁM

Inkább energiatékozlónak mondanám. Csak úgy fújni, mint mikor haragszik az ember.

JÁKOV

És az nem jó, ha az ember tudja, hogyan kell fújni, hogy úgy mondjam, mindent kiadni magából?

JORÁM

Igen az jó. És utána az ember még jól is érzi magát egy darabig. De hogy ez igazán segít, abban nem vagyok biztos.

JÁKOV

És ezt fizetik is?

JORÁM

Már nem.

JÁKOV

Velem is így van. Látja ezt? *(A pad alá mutat, ahol egy seprő fekszik)*

JORÁM

Majdnem tiszta új.

JÁKOV

Na látja! Néha annyira rám jön, hogy nem bírom tovább tétlenül, és akkor felkapom, csinállok egy-két nyolcast a padok körül.

JORÁM
Fizetés nélkül.

JÁKOV
Hát persze. Nem is tudják, hogy csinálom.
Csak úgy, magamnak.

JORÁM
Értem, értem.

JÁKOV
(Megint a seprőre mutat) Meg akarja próbálni?

JORÁM
Miért ne?

(JORÁM úgy tesz, mintha felvinné a seprőt, de csak egyik kezét emeli fel és távolból irányítja a seprőt, amint az a pad körül seper)

JÁKOV
Hé! Hát ez aztán!! Ezt meg hogy' csinálta?

JORÁM
Ez semmi. Ilyesmiket már kisgyerek koromban is tudtam csinálni.

JÁKOV
Na de ilyen! Ebből maga gazdag ember lehet!

JORÁM
Ha már gazdag, akkor m'ért nem boldog?

4. kép

A színpad egy másik részén, padok nélkül, a PRÓFÉTA, aki biztos JORÁM, a távoli múltban most ugyanabban a pózban ül, mint a FOGOLY ült a 2. kép végén. Amint a fény erősödik, a PRÓFÉTA lassan felegyenesedik, fogja a fülét. Sivatagi szél fúj – gyakran nevetésre emlékeztet –, a fény könnyörtelenül erős. Addig szorítja kezét egyre jobban a fülére, ameddig teljes csönd áll be. Feláll, kibúzza magát, és bajlongani kezd. Egyszerre hajlong és öklével ütemesen döngeti a szívét. Az ütések sivatagi visszhangjának ritmusában lassan a PRÓFÉTA szavait is halljuk.)

PRÓFÉTA

Igaz, igaz, igaz...
A királyok mind letűntek,
Mint a papok és hadvezérek;
Nem gyenge hitük,
Csak a halál vitte el őket.

Én, elfelejtett visszhang,
Még mindig itt,
Halhatatlanul
Öregszem, süket
Fülekre csaholok.
De nem azt, ami
Igaz, igaz, igaz:
Hogy dölyfös voltam,
Vak, süket és gyáva.

Elvártam, hogy mások is
Szó nélkül szolgálják Istent
Mert én úgy akartam.
Nem láttam túl az
Istenfélőkön,
Akik nem félték
Embertársaikat,
És nem hallottam mást
Csak a saját hangomat

Amely nem megértést
Hanem vadont
Teremtett köröttem.
Csyáván, másokat
Bujtogattam, félve
Saját lázongó lelkemet
Amely egyszerre dacos
És engedelmes:
Isten igazi bohóca.

Ma már csak egy-egy szívben keresek
Menedéket, de ott sincs több
Vigasz, mint a nyakas sokaságban;
Bohóc voltam, bolonddá lettem.

Csak a vágyódás maradt, de
Szeretet nélkül rosszabb a halálnál.
Hogyan hihetnék még, e hosszú
Élet után; hogyan hagyhatnám el
A hitet e hosszú-hosszú élet után?
Hányszor örültem már meg?
Miért várom, hogy az élet hagyjon el,
Ahelyett, hogy én hagynám el őt?

5. kép

(JÁKOV és JORÁM az Első Padon, mint az 1. képben.)

JÁKOV

Néha olyan rosszakat álmodok. *(Úgy fogja fülét, mint a PRÓFÉTA a 4. képben)*

JORÁM

A halálról?

JÁKOV

Főleg betegségekről.

JORÁM

Fél?

JÁKOV

Persze hogy félek. Ez is, a fülem, egy álommal kezdődött; nem hallok rajta semmit.

JORÁM

És fáj?

JÁKOV

Nem fáj, de ha lefekszem, akkor jön egy olyan zaj...

JORÁM

Mint egy vihar...

JÁKOV

Igen! Mint egy hatalmas szél az erdőben...

JORÁM

Mint óriási, zúgó hullámok...

JÁKOV

Igen! De nem olyan ám, mint egy rendes

vihar, amit lehet látni, ahogy közeledik, és mikor vége van, hogyan távolodik. Ez csak van; ki tudja, honnan jön ez a zaj, mint örökké verdeső szárnyak, mindig ott van, és én csak úgy belezuhanok...

JORÁM

Ismerem ezt az érzést.

JÁKOV

Akkor talán tud valami megoldást rá.

JORÁM

Erre nem hiszem, hogy van gyógyszer.

JÁKOV

De maga tud varázsolni.

JORÁM

Igen, de itt arról van szó, hogy öregszünk.

JÁKOV

Nekem mondja? Tudom én azt jól... gondoltam, maga talán tud valami... na de hagyjuk...

JORÁM

De csak az egyik füle.

JÁKOV

Az is igaz, de mondtam, hogy hagyjuk. Inkább mutasson még egy trükköt.

JORÁM

Nem nagyon kedvelem a trükköket.

JÁKOV

A munkájára emlékezteti?

JORÁM

A munkámra...

JÁKOV

Na mondjon már valamit, meséljen róla.
Egész biztos nagy dolgokat vitt véghez.

JORÁM

Véghez? Én? Lehet, hogy akartam...

JÁKOV

Nem számít. Véghezvinni vagy akarni, mi
a különbség? Mit gondol, hányszor seper-
tem én fel ezt a parkot? Semmi nem ma-
rad meg sokáig.

JORÁM

Igaz...

JÁKOV

Állandóan csinálni kell. Különben nem
megy.

JORÁM

Valamikor olyan türelmes voltam.

JÁKOV

Mit szeretett legjobban csinálni?... Mi volt
a kedvence?

JORÁM

Nem tudom... Talán a jóslás, a jövő...

JÁKOV

Hogy mi jön, ugye? Mit várhat az ember...

JORÁM

Valahogy úgy...

JÁKOV

És a jóslatai? Bejöttek?

JORÁM

Néha igen.

JÁKOV

Én mondom magának, ilyen tehetséggel
egy vagyont lehet csinálni a tőzsdén.

JORÁM

Nem hiszem, hogy ott beválna.

JÁKOV

Megpróbálta már? Ott mindig vannak
olyan spekulánsok, tudja... Ami engem il-
let, nekem takarékszámóm van.

JORÁM

Kire fogja hagyni?...

JÁKOV

Hűvösödik egy kicsit, ugye?

JORÁM

De azért még kellemes.

JÁKOV

Hát ez nem volt valami jó nap.

JORÁM

Sajnálom.

JÁKOV

Nem a maga hibája... Ezek a kis nyavaly-
gások...

JORÁM

Az megvan mindenkinek.

JÁKOV

Én egész életemben jól vigyáztam magamra.

JORÁM
Tudom.

JÁKOV
Maga honnan tudná? De így van.

JORÁM
Korához képest nagyon jól néz ki.

JÁKOV
Van magának fogalma, hány éves vagyok én?

JORÁM
Nyolcvanhét.

JÁKOV
Hát ezt meg honnan...?

JORÁM
Csak úgy saccoltam.

JÁKOV
Maga meg a trükkjei; én mondom magának, egy kis ambícióval gazdag ember lehetne.

JORÁM
Igen, ez a maga rögeszméje.

JÁKOV
Különben, ami a takarékszámhámat illeti...

JORÁM
Ne féljen, nem akarom elvenni a pénzét.

JÁKOV
Nincs sok elvonnivaló.

JORÁM
Négyszázhúszezer.

JÁKOV
Éppen akartam mondani.

JORÁM
Miért?

JÁKOV
Mert maga úgyis tud mindent. Én meg imádom a varázstrükköket. Pénzt is tud varázsolni, ugye?

JORÁM
Nincs elég pénze?

JÁKOV
Nem úgy értettem. Csak úgy trükkből.

JORÁM
Nem, nem tudok. *(Szünet)*

JÁKOV
Sokáig marad még?

JORÁM
Ameddig maga.

JÁKOV
Már lassan sötétedik.

JORÁM
Aha, lassan.

JÁKOV
A család várja?

JORÁM
Nem különösképpen.

JÁKOV
Akkor jön meg megy, amikor akar, mi?

JORÁM
Nagyjából úgy.

JÁKOV
Az helyes is.

JORÁM
Igen.

JÁKOV
Annak egyszerűen úgy kell lennie.

JORÁM
Úgy.

JÁKOV
Szabadság.

JORÁM
Az az.

6. kép

(JÁKOV az Első Padon ül, gomblyukában szegfű. Be: CHAVA, kb. olyan idős, mint JÁKOV, szintén szegfűvel a rubáján; közeledik, mint JORÁM az 1. képen.)

CHAVA
Chava vagyok.

JÁKOV
Igen. Mondták, hogy úgy hívják.

CHAVA
És maga Jákov.

JÁKOV
Igen... Örvendek.

CHAVA
Én is...

JÁKOV
(Sietve helyet kínál) Már megbocsásson...
Én csak egy utcaseprő vagyok... tessék...

CHAVA
Tudom. Mondták... Szép park...

JÁKOV
Tisztességes.

CHAVA
És szép tiszta. (Szünet)

JÁKOV
Tehát maga most keres egy...

CHAVA
Nem!... Én csak...

JÁKOV
Nem akartam megijeszteni.

CHAVA
Nem ijesztett meg.

JÁKOV
Van az életben egynéhány dolog, amit egyszerűen nem bírok elviselni.

CHAVA
Én is úgy vagyok vele.

JÁKOV
Nem nagy dolgok, de például valamire vagy valakire várni.

CHAVA
Igen, tudom, hogy mire gondol.

JÁKOV
Ezért akartam rögtön rátérni...

CHAVA
Igen... Értem...

JÁKOV
Ja, nézze már, elfelejtettem megkérdezni: szereti a galambokat? (Ad egy félmaréknyi tördelt kenyeret CHAVAnak, aki oda sem figyelve elveszi)

CHAVA
Galambokat?

JÁKOV
Igen. Mint ezek itten. Én mindegyiket ismerem. Segítene etetni őket?

CHAVA

Jó... de nincs mivel...

JÁKOV

Dehogynincs... most adtam... ott a kezében.

CHAVA

Ó, igen... Mindig eteti őket?

JÁKOV

Mindennap... Úgy látom, nem nagyon kedveli a...

CHAVA

De, de. Semmi bajom velük. Csak mondják, hogy a galambok sok betegséget hordoznak.

JÁKOV

Mondják, mondják. Az emberek annyi mindenfélét mondanak.

CHAVA

Az nagyon is igaz.

JÁKOV

Tehát maga férjet keres, ugye?

CHAVA

Jákov úr, én...

JÁKOV

Maga igenis férjet keres. Nem tudom m'ért szégyelli bevallani. Ami engem illet, én nem keresek feleséget, de az a néhány ember, akit még ismerek, mind azon van, hogy nőüljek meg...

CHAVA

De hát itt ül ezen a padon, pontosan úgy, ahogy mondták...

JÁKOV

Én mindig itt ülök. Ez az én padom.

CHAVA

Értem... Hát akkor... én nem azért jöttem, hogy meggyőzzem, vagy megváltoztassam a...

JÁKOV

Bocsánat, egy pillanat... Én nem csak magáról meg rólam beszélek. Csak azt akarom mondani, hogy szerintem, ha az ember elhatároz valamit, akkor a legjobb, ha meg is mondja, hogy mások is tudják, mihez tartsák magukat... Ha tudni akarja, én is úgy vélem, hogy magának kell egy férj; Isten is látja, hogy nem tegnap született.

(JÁKOV és CHAVA lassan elfordulnak egymástól; a köztük keletkezett csendet egy hang, valószínűleg JORÁMÉ, szeli át: „Menj el újra, szeress egy asszonyt, a kit szeret az ő társa és mégis házasságtörő, a mint az Úr is szereti Izráel fiait, bár ők idegen istenekhez fordulnak, és szeretik a szőlős-kalácsokat.”) (JÁKOV lassan visszafordul és kissé meglepődve látja, hogy CHAVA nemcsak hogy nem ment el, de most először fordul teljesen felé és egyenesen a szemébe néz.)

CHAVA

Igen, még mindig itt vagyok.

JÁKOV

Azt látom.

CHAVA

Azt hitte, elmegyek.

JÁKOV

Igen...

CHAVA

De maradtam.

JÁKOV
Igen... de miért?

CHAVA
Mert nem tegnap születtem.

JÁKOV
Valaki itt gyorsan okul.

CHAVA
Egyik legjobb tulajdonságom. *(Hosszabb szünet)*

JÁKOV
Mi volt a... mibe' halt meg?

CHAVA
Gáz... De hát ezt tudja...

JÁKOV
Igen... Mondták...

CHAVA
Akkor miért kérdi?

JÁKOV
Nem akar rá emlékezni?

CHAVA
Nem akarok emlékezni? Lehet ebben választani?

JÁKOV
Ügyvéd volt, ugye?

CHAVA
Mit számít az már? Olyan régen volt...

JÁKOV
És mi történt... azóta?

CHAVA
Ezt nem értem.

JÁKOV
Dehogynem...

CHAVA
De tényleg nem... élek és dolgozom... egyedül... megvagyok... leckéket adok... Nem értem, hogy mit akar...

JÁKOV
„Egyedül”... „megvan”... Hogy van meg? Hogy marad meg mint asszony, mint nő...?

CHAVA
Maga utcaseprő vagy bíró?

JÁKOV
Csak tudni akarom, hogy hány...

CHAVA
Miért akar kínozni?

JÁKOV
Hány volt eddig... és lesz még... amíg még tud?...

CHAVA
Miért? Miért?!... *(Előírja magát)*

(Amíg CHAVA csendesen sórógál és JÁKOV kifürkészhetetlen kifejezéssel nézi, ismét halljuk JORÁM hangját: „És megszerzem azt magamnak tizenöt ezüsten és egy hómer árpán és egy leték árpán. És mondom neki: Sok ideig ülsz nálam; nem paráználkodik és nem leszel férfiú; én is így leszek te irántad.”)

CHAVA
(Lassan lehiggadva) Azt hittem, hogy ez most más lesz.

JÁKOV
Ja, kérem, „ez” mindig más, tehát mindig ugyanaz.

CHAVA

Hogy magának mennyire igaza van... de még mennyire...

JÁKOV

Arra számított, hogy velem ez másképp lesz. (*CHAVA bólint*) M'ért pont velem?

CHAVA

Mert úgy határoztam. Azért.

JÁKOV

Hogy lehet ilyesmit csak úgy elhatározni?

CHAVA

Úgy, hogy elégetem az ingét.

JÁKOV

Az ő ingét?

CHAVA

Az az egyetlen... csak az maradt tőle... belőle...

JÁKOV

És miért most? M'ért várt ilyen sokáig?

CHAVA

Maga, maga kérdezi ezt tőlem?

JÁKOV

Igen én! *Én* kérdezem.

CHAVA

Ott lóg a szekrényben... azóta... mint egy ór. Vigyáz, vár. Ezért vagyok még mindig egyedül. De már nem akarok... végre...

JÁKOV

Csak úgy: elhatározta. És velem mi van? Én mit határoztam el?

CHAVA

Azt én nem tudhatom.

JÁKOV

Még szép, hogy beismeri. És az az ing? Fogadok, hogy nem égette el.

CHAVA

Még nem. De ha ma... ha ez úgy alakult volna... akkor egész...

JÁKOV

Sose fogja elégetni.

CHAVA

Maga nem akarja, hogy elégessen, azt már látom...

JÁKOV

Én nem akarom? Ki vagyok én magának? Ki maga nekem?

CHAVA

Igaza van. Ki vagyok én ma...

JÁKOV

Én hol hagytam az *én* ingemet?

CHAVA

Nem tudom... nem tu...

JÁKOV

Sehol... Ne vegye olyan komolyan... Nem történt semmi... Én csak egy utcaseprő vagyok... itt semmit nem vesztett... (*CHAVA lassan feláll és elindul*)

CHAVA

Maga sem... (*El*)

7. kép

(JÁKOV és JORÁM az Elő Padon, mint az 1. képben.)

JÁKOV

Hát akkor varázsol valamit vagy nem?

JORÁM

Mondtam már, hogy nem vagyok odáig a trükkökért.

JÁKOV

Jó, jó, nem akarja magát fárasztani. Megértem. Elvégre is, ki vagyok én magának?

JORÁM

Nem arról van szó... És különben is...

JÁKOV

Különben is, mi?

JORÁM

Én ismerem magát.

JÁKOV

Ez aztán egy érdekes fordulat. Ennyi ideje itt van és csak most mondja, hogy ismer.

JORÁM

Gondoltam, rájön magától.

JÁKOV

Már úgy érte, hogy meg kellett volna ismer-nem magát?

JORÁM

Igen, arra gondoltam.

JÁKOV

De hát hol találkoztunk már?

JORÁM

Mi állandóan találkozunk... Már egy jó ideje...

JÁKOV

Ooohh, most akkor vége a varázsnak meg a rejtélynek...

JORÁM

Már m'ért lenne vége?

JÁKOV

Mert most azt fogja mondani, hogy ki tudja, mióta követ engem, és mindent tud rólam. Talán rám akarja hagyni a vagyonát meg a történeteit, és ez a sok kérdés csak amolyan próbatétel volt, hogy tényleg jó utcaseprő voltam... vagy csak egy jó ember... hogy nem hazudtam... Igazam van?

JORÁM

Hogy nálam jobb mesemondó, az biztos.

JÁKOV

De ez nem egy mese, ugye?... Mindig is úgy éreztem, hogy amíg én egy életet éltem, addig egy másik, talán az igazi életem, nyomomban járt, mint egy árnyék... Nem is tudom... talán csak őrült gondolatok a fejemben utcaseprés közben...

JORÁM

És melyiket hitte el?

JÁKOV

Egyszer az egyiket, másszor a másikat...
legtöbbször az egyiket sem...

JORÁM

De az is meglehet, hogy nem emlékszik
mindenre...

JÁKOV

És maga igen?

JORÁM

Nem... nem...

JÁKOV

Na látja!..

JORÁM

Szóval nem érdekli, hogyan találkoztunk,
hol és hányszor.

JÁKOV

Ha *egyáltalán* találkoztunk. *Ha*.

JORÁM

De találkoztunk...

JÁKOV

Nem érdekel... nem akarom tudni... Fá-
radt vagyok... Fontosabb dolgokon jár az
eszem...

JORÁM

Például min?

JÁKOV

Azt magának kell tudnia; maga a próféta.

JORÁM

Félig nyugalmazott pró...

JÁKOV

M'ért csak félig?

JORÁM

Maga miatt.

JÁKOV

Énmiattam??

JORÁM

Igen, mert maga odafigyel, meghallgat. A
Jóisten tudja, miért, de maga igenis oda-
figyel.

JÁKOV

És azok a többiek, a maga idejében? Azok
nem akartak, nem hallgattak magára? Ezt
akarja mondani? Nem hallották vagy nem
figyeltek oda?

JORÁM

Hallani nagyon is jól hallották, amit mond-
tam. Az ő fülükkel nem volt semmi baj.

JÁKOV

Akkor gyerünk, hadd halljam én is. Ne le-
gyen már olyan, csak egy kis ízelítőt. Úgy
kéreti magát, mint egy menyasszony...

JORÁM

Ma már olyan furán hangzana; tudja, vég-
tére mindenből csak vicc lesz.

JÁKOV

Na és? Nem férne ránk egy kis nevetgé-
lés, egy kis szórakozás?

JORÁM

Nem, köszönöm, nekem már elegendő volt
az ilyen nevetgélésből.

JÁKOV

Ugyan, ne vegye már annyira a szívére.
Különben is, mi történhet már magával?
Már úgy értem, mi történhet még velünk,
ami már eddig nem történt meg?

JORÁM
Néha nagyon szeretnék a maga bőrében lenni.

JÁKOV
Vigyázzon a kívánságaival. De komolyan, én nagyon szeretném hallani magát. Ha megmutatná, hogyan... azokban az időkben... Tegye már meg... ha nem másból, hát szívességéből.

JORÁM
A hangom... már nem az, ami volt.

JÁKOV
Én egész jól hallom magát... Csak maradjon ezen az oldalamon... Jó, majd én úgy helyezkedem...

JORÁM
Nem érti. Egy jó hang az nagyon fontos része ennek a hivatásnak. Legyen jó erős és öblös... messze hordó...

(Torkát köszörüli, feláll, karjait lengeti, mellét domborítja, bangos lélegzőgyakorlatokat végez. JÁKOV elragadtatva nézi. JORÁM megfelelő helyet keres; JÁKOV is feláll, segíteni akar, a padra mutat. JORÁM elfogadja az ajánlatot és JÁKOV segítségével feláll a padra és beszédére készül. JÁKOV néhány lépést tesz hátra, ide-oda áll, egyre változtatja helyét: egyedül próbálja egy tömeg benyomását kelteni. JORÁM leveszi zakóját és mint egy tógát félvállra veti; int, hogy készen van.)

JÁKOV
Álljon meg a menet! Nem kéne most valakinek jönni és közhírré tenni, hogy valami borzasztóan fontos esemény tanúi leszünk? Türelem. *(Gyorsan leveti zakóját, és fordítva, a gombokkal a hátán, újra felveszi)*

Valaki, egy hírnök, lóháton vagy számárháton, nem? *(Előhúzza a seprűt a pad alól, lába közé fogja, és körülnyargalja a padot)* Közhírré tétetik, megjött a Próféta! Halljátok szavait! Figyeljete a Prófétára! Valahogy így? Jó, akkor most jöhet a beszéd! *(Eközben JORÁM a szerepére készült, és most egy megsemmisítő pillantást vet JÁKOV-ra)* Jól van, jól van. HALLJUK! HALLJUK!

JORÁM
„Elérkeztek a számadásnak napjai; elérkeztek a megtorlásnak napjai; megtudja majd Izráel.”³

JÁKOV
Ez igen! Ez jó!

JORÁM
Várj! Ne zavarj meg! „Halljátok ezt, kérélek, Jákób házának fejei és Izráel házának vezérei! a kik utáljátok az ítéletet, és minden igazságot elcsavartok; A kik vérrel építitek a Siont, és Jeruzsálemet hamissággal!”⁴

JÁKOV
Ez az! Adj nekik!

JORÁM
Csend legyen!
„Adj nékik oh Uram! Mit adj? Adj nékik meddő méhet és kiszáradt emlőket”⁵...

JÁKOV
Óriási! Nem csoda, hogy nem akartak...

JORÁM
„Én is azért megvervén, beteggé teszlek téged; elpusztítalak a bűneid miatt.”⁶
„Eszel te, de meg nem elégszel... Még ha

nemzenének is, megölöm méhöknek szerelmes magzatit.”⁷

JÁKOV

„Bolond a próféta, örült a léleknek embere.”⁸

JORÁM

„Rettegve jönnek elő, mint a madár Egyiptomból, És mint a galamb Assiriának földéből!”⁹

JÁKOV

Mint a galamb!! Csodálatos!

(JORÁM révülten néz körül, mintha egy másik világban lenne. Mereven néz JÁKOVra, leszáll a padról, és kézen fogva odavezeti JÁKOVot a padhoz, ahol kisebb mozdulatokkal megérteti vele, hogy most ő álljon fel a padra, és onnan üljön át a hátára. Így, JÁKOVval a hátán, a súly alatt kissé düllöngélve, JORÁM prédikál tovább.)

JORÁM

„Jaj a mihaszna pásztornak a ki elhagyja a juhokat! Fegyver a karjára és jobb szemére. Karja szárazra száradjon és jobb szeme sötétre sötétedjék.”¹⁰

(Mint egy lassított felvételen, a két öregember a földre rogyan és egy kis távolságra elgurul egymástól. Rövid ideig mindkettő libeg, szuszog.)

JÁKOV

Te mindig elragadtatod magad.

JORÁM

Nicsak! Még te beszélsz!

JÁKOV

Jó... jó... hagyjuk... Szépen besötétedett...

JORÁM

Már ideje, hogy menjünk...

JÁKOV

Sose fejezünk be semmit.

JORÁM

Nekem mondd?...

JÁKOV

Mindig ugyanoda lyukadunk ki.

JORÁM

Mert mindig kéred, hogy mutassam meg...

JÁKOV

Tudom, tudom... De mit csináljak, ha annyira szeretem hallani a hangod, meg ahogy megpróbálsz magaddal vinni... Na, lökj már meg egy kicsit... így balról...

JORÁM

Így?

JÁKOV

Aha, ez jó.

JORÁM

Na.

JÁKOV

Kösz.

JORÁM

Segíts már fel, mire vársz?

JÁKOV

Na. Porold le magad.

JORÁM

Kösz... Akkor jössz?

JÁKOV
Mindjárt. *(Felveszi a seprűt)*

JORÁM
Nem vagy még elég fáradt?

JÁKOV
Ha én ezt meg tudnám úgy táncoltatni,
mint te! De nekem nyomnom kell.

JORÁM
„Kell, kell...” Ki kötelez rá? Senki... már
nem...

JÁKOV
Tudom. *(Seperti kezd)*

JORÁM
Mégvárlak.

JÁKOV
Minek?

JORÁM
Hogy én is csináljak valamit...

JÁKOV
Ismerlek... Talán meg akarsz ölni a sötét-
ben... Bár megtudnál...

JORÁM
Mi okom lenne rá?

JÁKOV
A pénzem nem kell, a galambokat nem
szereted, nem igazából, az állásodat elvesz-
tetted, túl öreg vagy, nem tudod elhatá-
rozni, miben akarsz hinni; akkor meg mi
marad hátra?...

JORÁM
Például te megpróbálhatnál engem
megölni...

JÁKOV
Áááá... nem vagyunk mi gyilkosok.

JORÁM
Nem?? *(Lassan elcsoszog)*

.....
Dézetek:

Hóseás = H
Mikeás = M
Zakariás = Z

1 H 3.1
2 H 3.2-3
3 H 9.7
4 M 3.9-10
5 H 9.14
6 M 6.13
7 M 6.14
8 H 9.7
9 H 11.11
10 Z 11.17